

EULEP Bülteni, No. 2.

Eylül 2024

Yapay Zeka ve Sanal Gerçeklik: İşletmelerin Farkındalık Düzeyleri ve Eğitim İhtiyaçları

tepav

**co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union**

Giriş

Türkiye'den Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (TOBB ETÜ) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)'ın Avrupa Öğrenme Deneyimi Platformu (The European Learning Experience Platform - Türkiye adına yer aldığı EULEP, <https://eulep.eu/>) Avrupa Birliği (AB) Mesleki Öğrenme (VET) Projesi ile ilgili ikinci bültenimizde EULEP kapsamında atılan ilk adımları sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Kısaca hatırlatmak gerekirse EULEP ile şirketlerin hızla gelişen dijital dönüşüme ayak uydurabilmeleri ve sürdürülebilirlik amaçlarına destek olmak adına yapay zeka (YZ), sanal gerçeklik (SG) ve sosyal inovasyon (SI) alanlarında mesleki eğitimlerin hazırlanıp açık erişim ile sunulacağı bir mesleki eğitim platformu hazırlanmaktadır.

Eğitim modüllerinin geliştirilmesi için ilk aşama işletmelerin YZ, SG ve SI ile ilgili farkındalık düzeylerini ve eğitim ihtiyaçlarını tespit etmektir. Bu amaçla sekiz ortak ülkenin (Avusturya, Belçika, Fransa, İspanya, İtalya, Kıbrıs, Letonya, Türkiye) her birinde YZ ve SG için çevrimiçi anketler, Sİ için ise odak grup toplantıları yapılmıştır.

Bu sayıda, EULEP projesine katılan ülkelerde YZ ve SG ile ilgili şirketlerin farkındalık, kullanım düzeyleri ve gelecekteki planlarını belirlemeye yönelik olarak yapılan ihtiyaç analizine ilişkin bulguları paylaşacağız. Ankete tüm sektörlerden farklı büyüklüklerde ve olgunlukta (faaliyet yılı) toplamda 717 firmadan katılmıştır.

Yapay Zeka (YZ) ve Sanal Gerçeklik (SG) İhtiyaç analizi: Şirketlerin bilgi düzeyleri ve ihtiyaçları

Dijitalleşme derecesini ölçmeye yönelik olarak “*şirketinizde bilgi teknolojileri departmanı veya personeli var mı?*” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında proje üyesi 7 AB üyesi ülkenin Türkiye'den daha avantajlı olduğu görülmektedir.

Ankete katılan şirketler tarafından benimsenen mevcut dijital teknolojilere bakıldığında, katılımcıların yaklaşık %82'si için en popüler olanın kendi web sitesi olduğu, bunu yaklaşık %70 ile şirket içi yönetim yazılımı, %57 ile veri analizi ve %51 ile bulut teknolojisinin takip ettiği görülmektedir.

Günümüzde şirket web sitelerinin ve dahili yönetim süreçlerinin temel teknolojiler kategorisine ait olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, şirketlerin rekabet gücünü artırabilmeleri için yapay zeka veya sanal gerçekliği içerenler gibi daha gelişmiş teknolojilerin benimsenmesine ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Şirketlerdeki beceri ve eğitim düzeyleri

Şirketlere çalışanlarıyla düzenli olarak beceri değerlendirmeleri yapıp yapmadıkları sorusuna yanıt veren işletmelerin yaklaşık %51'i çalışanlarıyla düzenli beceri değerlendirmeleri yapmaktadır. Ülke karşılaştırmalarına bakıldığında rakamlar büyük farklılıklar göstermektedir: İtalya'da şirketlerin %81'i düzenli beceri değerlendirmeleri yaparken, bunu Fransa (%73), İspanya (%63), Belçika (%58), Türkiye (%49,8), Kıbrıs (%46,2), Avusturya (%37,7) ve Latvia (%32) izlemektedir.

Personel eğitiminden sorumlu bir çalışan ya da departmanın varlığı konusunda da durum benzerdir ve işletmelerin %50'si bu soruya olumlu yanıt vermiştir. Belçikalı katılımcılar %68'lik olumlu cevapla ilk sırada yer alırken, onları İspanya (%63), İtalya (%59), Kıbrıs (%53,8), Türkiye (%48), Fransa (%46), Latvia (%42) ve Avusturya (%39) takip etmektedir.

Anket sonuçlarından görüldüğü üzere Türkiye her iki alanda diğer katılımcı AB ülkelerine göre 5. sıradadır.

Eğitim İhtiyaçları

Beceri açığı: Şirketlerin önemli bir kısmı çalışanlarının yeterli bilgi teknolojileri becerisine sahip olmadığına inanmaktadır.

Düzenli değerlendirmeler: Katılımcıların yarısı düzenli beceri değerlendirmeleri yapıyor veya özel eğitim personeline sahip.

Beceri geliştirme/yeniden beceri kazandırma: Katılımcıların %73'ü BT becerilerinin geliştirilmesine veya yeniden becerilerin geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu düşünmektedir.

Yapay Zeka (YZ) Kullanımı ve Eğitim İhtiyaçları

Düşük benimseme: Şirketlerin yalnızca küçük bir yüzdesi YZ kullanıyor, bu da geliştiricilerden ziyade kullanıcılar olarak gerçekleşiyor.

Yaygın uygulamalar: Ekonomik yönetim, hizmet/üretim yönetimi ve dijital pazarlama en yaygın YZ kullanım alanlarıdır.

Engeller: Birçok şirket YZ'nin faydalarından veya nasıl uygulanacağından habersiz.

Faydalar: Şirketlerin % 54'ü üretkenlik ve verimliliği iyileştirebileceğine inanıyor.

Gelecek potansiyeli: Şirketlerin 62'si YZ kullanımını artırmak istiyor.

Sanal Gerçeklik (SG) kullanımı ve Eğitim ihtiyacı

Düşük kullanım: Şirketlerin yalnızca %14'ü SG kullanıyor ve bunların çoğu geliştiricilerden ziyade kullanıcılardan oluşuyor.

Yaygın uygulamalar: Hizmet/üretim yönetimi ve dijital pazarlama/tanıtım.

Potansiyeli: Katılımcıların dörtte üçünün VR uygulama fikirleri var.

Yapay Zeka (YZ) ve Sanal Gerçeklik (SG) Eğitimi

Mevcut eğitim: Çalışanların sadece %7'si YZ ve %6'sı SG konusunda eğitiyor.

Eğitim ihtiyacı: Katılımcılar YZ eğitimine (%76) VR'dan (%61) daha fazla ihtiyaç olduğunu düşünmekte.

Gelecek planları: 63'ü, öncelikle başlangıç seviyelerini hedefleyen YZ veya VR eğitimi planlıyor.

Rekabetçi kalabilmek için işletmelerin sadece çalışma yöntemlerini/süreçlerini uyarlamaları değil, aynı zamanda doğru becerilere sahip personele de sahip olmaları gerekmektedir. EULEP ile yapay zeka ve sanal gerçekliğin şirketlerde

benimsenebilmesi için çalışanlara, yöneticilere ve diğer hedef gruplara yönelik eğitimler geliştirilecektir. Bu faaliyetler hayat boyu öğrenme ile bağlantılıdır ve nihayetinde Avrupa Birliği'nin 25-64 yaş arası yetişkinlerin sayısını artırma ve dijital beceri düzeylerini iyileştirme hedeflerine katkıda bulunacaktır.

İletişim Bilgileri

Daha fazla bilgi için lütfen ziyaret edin:

- EULEP: eulep.eu
- TOBB Üniversitesi: [TOBB ETÜ](http://TOBB.ETU)